

มну เพื่อฟัง และคณะ

ปรากฏการณ์สุริยุปราคาเต็มดวง เป็นปรากฏการณ์ธรรมชาติที่น่าสนใจของบุคคลทั่วไปเป็นอย่างมาก เพราะไม่ได้เกิดให้เห็นบ่อยนัก และแต่ละครั้งที่เกิดจะปรากฏให้เห็นไม่นานนัก (นานที่สุดไม่เกิน 8 นาที) ดังนั้น ในวันจันทร์ที่ 24 ตุลาคม 2538 ซึ่งเกิดปรากฏการณ์สุริยุปราคาเต็มดวงที่สามารถสังเกตเห็นได้ในประเทศไทย จึงเป็นเหตุให้คณะของผู้เขียนทั้งหกคนเดินทางไปสังเกตปรากฏการณ์ครั้งนี้ โดยมีจุดประสงค์เพื่อบันทึกภาพลำดับการเกิดเหตุการณ์ และภาพโคโรนาเป็นสำคัญ แต่เนื่องจากคณะผู้สังเกตทุกคนเป็นมือใหม่สมัครเล่น และใช้เวลาเตรียมการอย่างจริงจังเพียงสองสัปดาห์ จึงมีข้อบกพร่องในการทำงานมากพอสมควร แต่ยังนับว่าโชคดีที่ได้ภาพตามที่ต้องการมานำเสนอในบทความนี้

อุปกรณ์ประกอบการสังเกต

อุปกรณ์ที่ใช้ในการสังเกต แบ่งเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

1. อุปกรณ์สังเกตและบันทึกภาพปรากฏการณ์ ประกอบด้วย

1.1 กล้องโทรทรรศน์ตัวที่ 1 เป็นกล้องขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางเลนส์วัตถุ 60 มม. ความยาวโฟกัส 800 มม. สำหรับฉายภาพดวงอาทิตย์ให้มีขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ 60 มม. ลงบนฉาก เพื่อสะดวกต่อการสังเกตสุริยุปราคาในลำดับต่าง ๆ ได้อย่างชัดเจน โดยตัวกล้องตั้งบนขาตั้งระบบอัลตาซิมูท

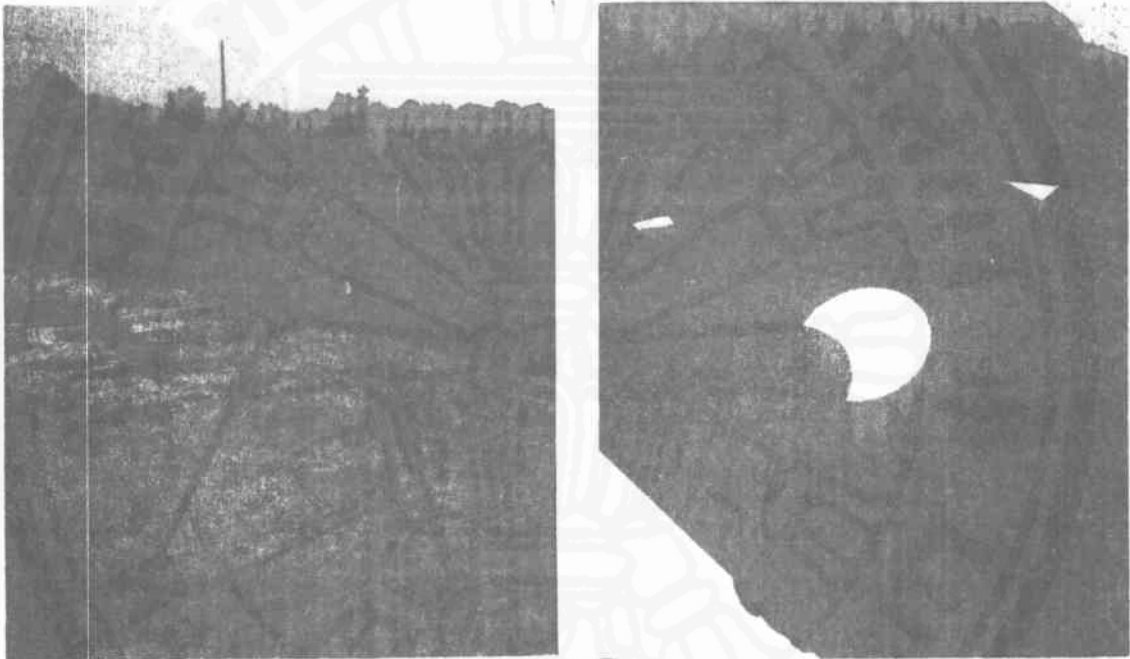
1.2 กล้องโทรทรรศน์ตัวที่ 2 เป็นกล้องขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางเลนส์วัตถุ 60 มม. ความยาวโฟกัส 900 มม. ติดบนขาตั้งระบบออคูเตอร์เรียลเพื่อใช้ฉายภาพดวงอาทิตย์ลงบนฉาก แล้วใช้กล้องวิดีโอบันทึกภาพลำดับเหตุการณ์สุริยุปราคาอย่างต่อเนื่อง

1.3 กล้องบันทึกภาพวิดีโอ และเครื่องเล่นบันทึกวิดีโอ ซึ่งใช้ประกอบ กับกล้องโทรทรรศน์ตัวที่ 2

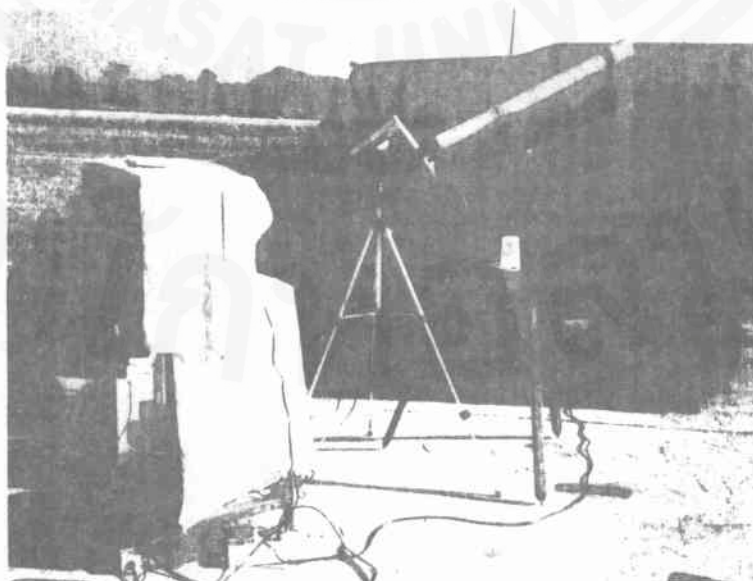
1.4 กล้องถ่ายรูปนิคอน ใช้เลนส์ซูมขนาดความยาวโฟกัส 210 มม. เพื่อใช้ถ่ายภาพสุริยุปราคาลำดับต่าง ๆ รวมทั้งโคโรนาในแสงสีเขียวยที่ผ่านโพลาไรซ์

1.5 กล้องถ่ายภาพดวงอาทิตย์ เป็นกล้องที่สร้างขึ้นเองโดยใช้เลนส์ของเครื่องฉายภาพข้ามศีรษะซึ่งเป็นเลนส์ประกอบขนาดความยาวโฟกัส 320 มม. ประกอบเข้ากับตัวกล้องถ่ายรูป โดยที่ตำแหน่งใกล้กับโฟกัสมีแผ่นโพลาไรซ์ เพื่อให้ถ่ายภาพดวงอาทิตย์ในแสงโพลาไรซ์ ลักษณะของกล้องเป็นดังรูปที่ 3

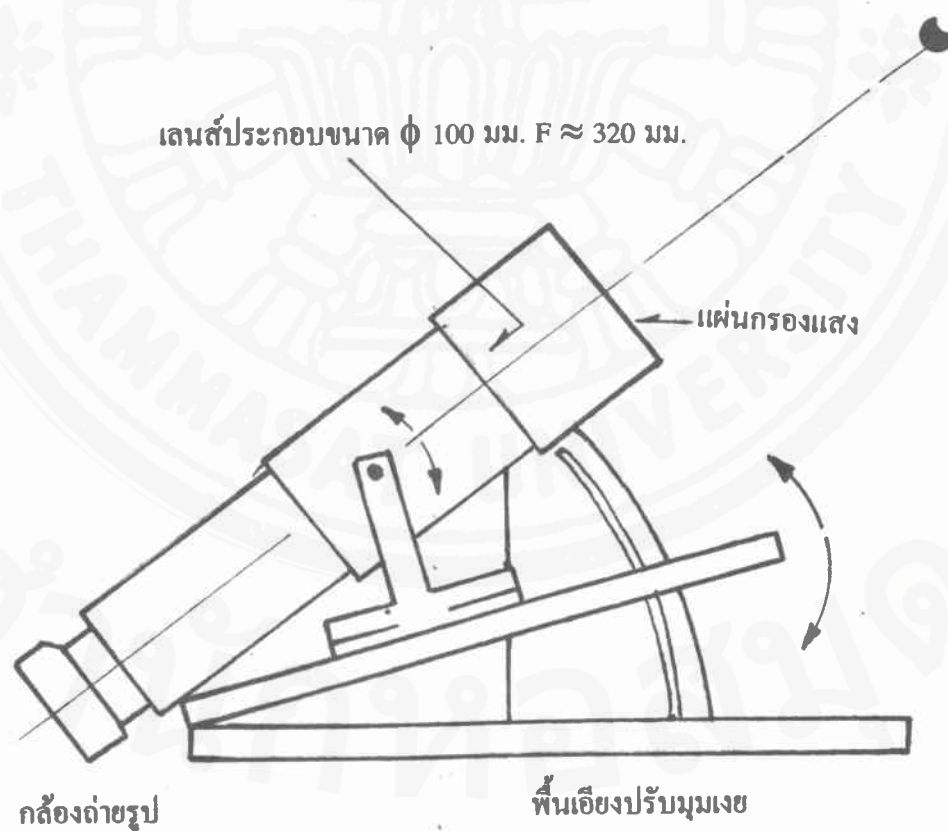
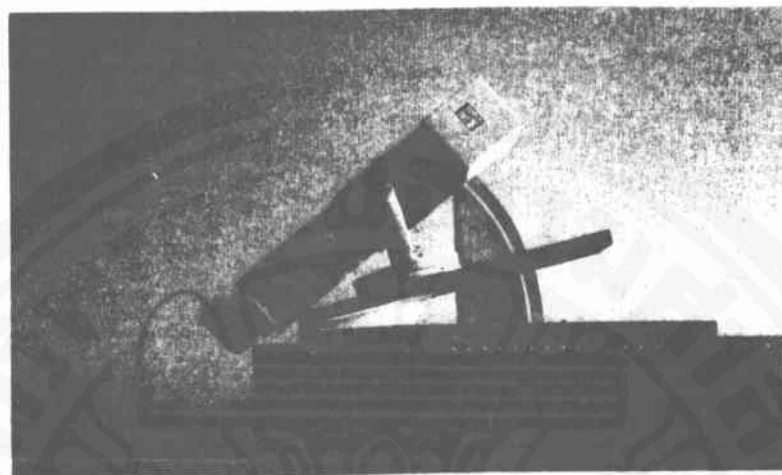
1.6 กล้องสำหรับถ่ายรูปอีกจำนวน 3 ตัว สำหรับบันทึกภาพสไลด์และภาพทั่ว ๆ ไป

รูปที่ 1 กล้องโทรทรรศน์ตัวที่ 1 และภาพที่ปรากฏบนฉาก

รูปที่ 2 กล้องโทรทรรศน์ตัวที่ 2 กับระบบบันทึกภาพวีดีโอ

รูปที่ 3 กล้องถ่ายภาพดวงอาทิตย์ที่สร้างขึ้น

2. อุปกรณ์บันทึกผลทางอุตุนิยมวิทยา ได้แก่

2.1 Datalogger สำหรับวัด และบันทึกค่าการเปลี่ยนแปลงของอุณหภูมิโดยอัตโนมัติทุกๆ หนึ่งนาที่

2.2 เครื่องวัด และบันทึกอัตราเร็วของลม

2.3 ไฮโกรมิเตอร์แบบกระเปาะเปียก-แห้ง สำหรับวัดค่าความชื้นสัมพัทธ์

3. อุปกรณ์สนับสนุน ได้แก่

3.1 เครื่องกำเนิดไฟฟ้า

3.2 เครื่องสำรองไฟฟ้า

3.3 เชื้อเพลิง สำหรับตั้งกล้องโทรทรรศน์

3.4 ไฟฉาย

คณะผู้สังเกต ประกอบด้วย

1. ผศ.ดร. ทวี จิมอ้อย	อาจารย์ประจำภาควิชาฟิสิกส์
2. ผศ. มนุ เพื่องฟุ้ง	อาจารย์ประจำภาควิชาฟิสิกส์
3. นายนิเทศ บุญกลิ่น	พนักงานวิทยาศาสตร์ ภาควิชาฟิสิกส์
4. นายอาชว์ ชำนาญศิลป์	นักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 2
5. นายอาทิตย์ ภิญญ้อย	นักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 2
6. นายสุรัช นพรัตน์แจ่มจรัส	นักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 2

คำขอบคุณ

การสังเกตสุริยุปราคาในครั้งนี้ สำเร็จลุล่วงด้วยดีจนได้ภาพตามต้องการนั้น ทางคณะผู้สังเกตต้องขอขอบคุณหน่วยงานที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

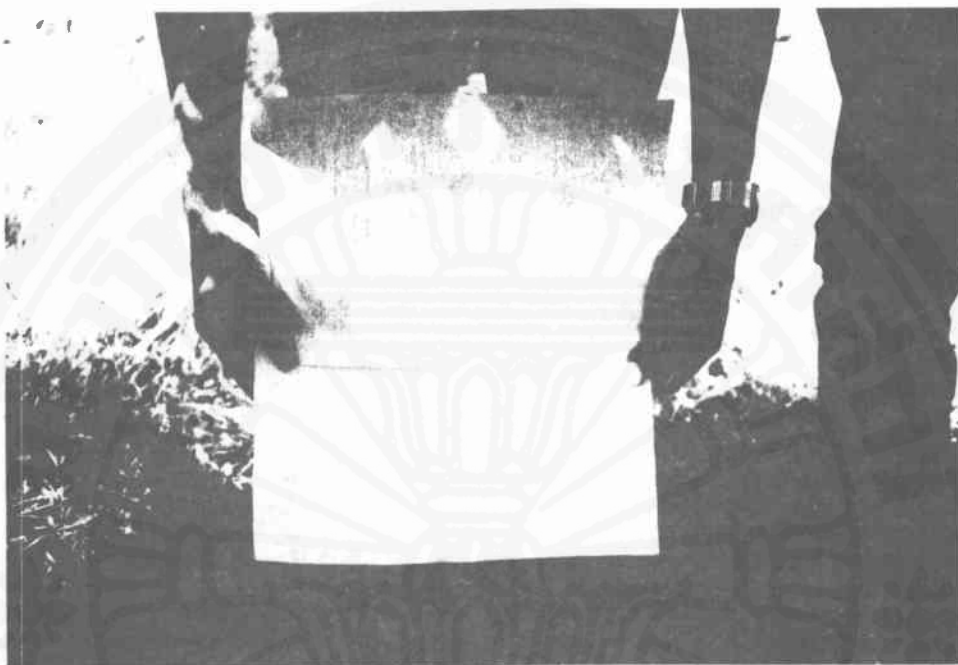
1. โรงพยาบาลธรรมศาสตร์เฉลิมพระเกียรติ ที่ให้ฟิล์มเอกซเรย์สำหรับทำแว่นดูดวงอาทิตย์และทำแผ่นกรองแสงสำหรับการบันทึกภาพ

2. งานประปา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์รังสิต ที่ให้ท่อน้ำเอสลอน สำหรับการทำกล้องถ่ายภาพดวงอาทิตย์

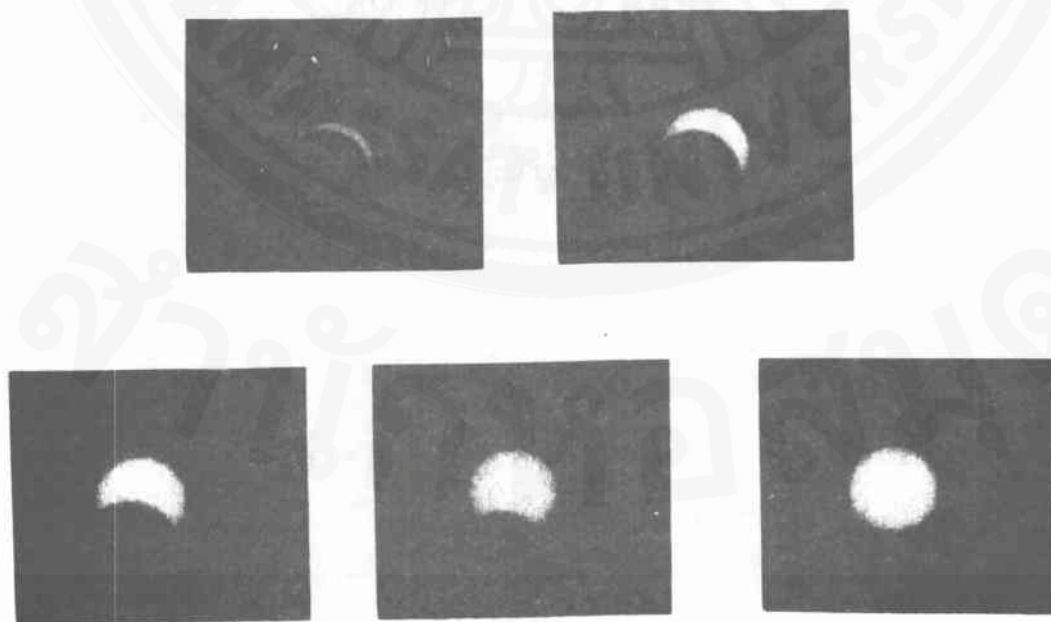
3. ศูนย์ฝึกทางยุทธวิธี กองทัพบก อำเภอลำานารายณ์ จังหวัดลพบุรี ที่เชื้อเพื่อสถานที่ในการตั้งเครื่องมือในการสังเกตครั้งนี้

จึงขอขอบคุณไว้ ณ ที่นี้เป็นอย่างสูง

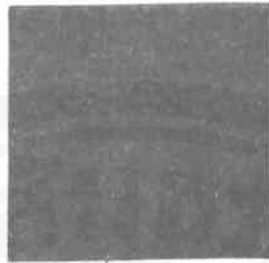
ประมวลภาพจากการสังเกตสุริยุปราคา

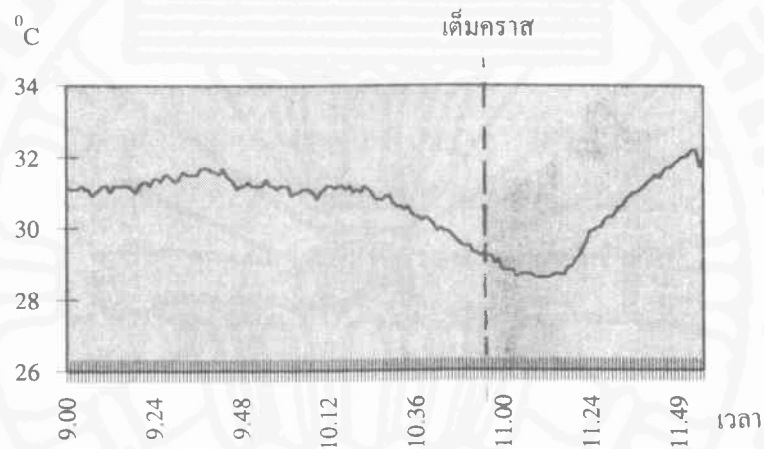
รูปที่ 4 แสงจากดวงอาทิตย์ที่ลอดผ่านใบไม้ขณะเกิดคราส

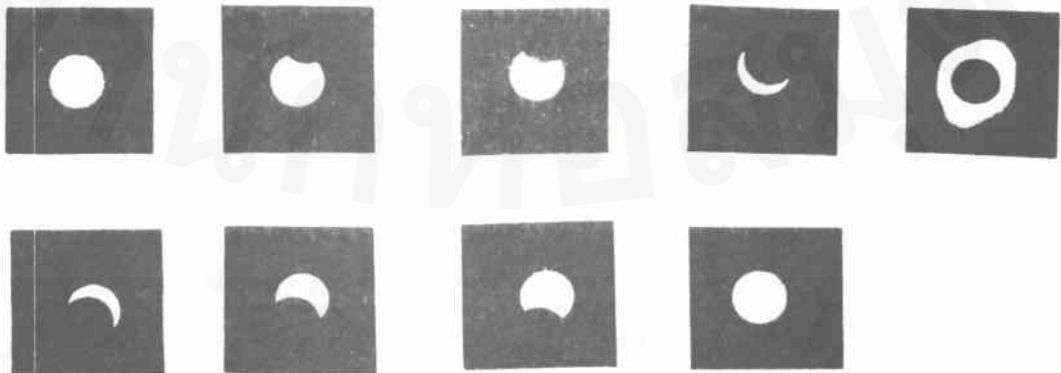
รูปที่ 5 ภาพที่ได้จากกล้องถ่ายภาพดวงอาทิตย์ที่สร้างขึ้น

รูปที่ 6 ภาพแสดงโคโรนาที่ถ่ายในช่วงแสงสีเขียวกว้านแผ่นโพราลอยด์

รูปที่ 7 ลักษณะการเปลี่ยนแปลงของอุณหภูมิขณะเกิดคราส

ปรากฏการณ์แหวนเพชร
(ถ่ายผ่านแผ่นกรองแสงสีเขียวกว้านแผ่นโพราลอยด์)

รูปที่ 8 แสดงการเกิดสุริยุปราคาเต็มดวงที่สังเกตได้